

PARÇADA ANLAM-3 (Anlatıcı - Hikâye Unsurları - Metin Karşılaştırma - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

1. Aşağıdakilerin hangisinde anlatım birinci kişi ağzından yapılmıştır?

- A) Güneşin ilk ışıkları pencereden süzülürken uyanır, bütün işlerini öğlen olmadan hallederdi. Güne erken başlamak önemliydi onun için.
- B) Tren, yemyeşil bir ormanın içinde ilerliyordu. Uykulu gözlerle etrafına bakındı. Henüz yolun bitmediğini anlayınca uyumaya devam etti.
- C) O yıllarda da şimdi olduğu gibi saatlere büyük bir düşkünlüğüm vardı. Masa saatleri, kol saatleri, köstekli saatler... Ulaşabildiğim ne kadar saat varsa alır, saklardım.
- D) Kitap okumanın insanın ruhunu dinlendirdiğine inanır, kitaplarla yatıp kitaplarla kalkardı. Yalnızlıktan şikâyet ettiğine hiç kimse şahit olmadı çünkü onun en iyi dostu kitaplardı.

2. Karatepe Aslantaş Millî Parkı

Karatepe Aslantaş Millî Parkı, 1958 yılında Osmanliye'nin Kadırlı ilçesine 22 kilometre uzaklıkta ve Ceyhan Nehri'nin kenarında kurulmuştur. Burada Hititlere ait kale kalıntıları bulunmaktadır. Millî parkta meşe ve kızılçam ağaçlarıyla karaca, domuz, tavşan, tilki, turaç, keklük gibi yaban hayvanları bulunmaktadır. Burası pek çok yerli ve yabancı turistlerin sevdiği bir yerdir.

Kuş Cenneti Millî Parkı

Kuş Cenneti Millî Parkı, Balıkesir'deki Manyas Kuş Gölü'nün kuzeydoğusunda yer alır. Bandırma-Balıkesir kara yolunun 15. kilometresinden güneye ayrılan 3 kilometrelik bir yolla Kuş Cenneti'ne ulaşılır. Buraya "Kuş Cenneti" adını veren kişi, burayı keşfeden araştırmacı Curt Kosswing'dir. Bu park küçük karabatak, tepeli pelikan, küçük akbalıkcıl gibi kuş türlerinin önemli bir üreme alanı olarak da bilinir.

Bu metinlerde tanıtılan millî parkların ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turistlerin çok sevdiği yerlerden biri olmaları
- B) Aynı araştırmacı tarafından keşfedilmeleri
- C) Eski medeniyetlerden kalma kalıntılar bulundurmaları
- D) Bazı hayvanların yaşam alanı olmaları

3. Aşağıdakilerden hangisi farklı bir kişi ağzıyla anlatılmıştır?

- A) Babam da benim gibi ince fikirli bir adamdı. Her şeyi detaylıca hesaplar, ona göre plan yapardı. Karakterimin ona çok benzediğini söyleyebilirim.
- B) Güneş batmadan dağın zirvesine ulaşmıştık. Hava tertemizdi. Gün batımı öyle güzeldi ki hep birlikte oturup güneşin kayboluşunu izledik.
- C) Rehberimiz yaşlı bir adamdı. Dilimizi çok iyi biliyordu. Gördüğümüz tarihî eserlerle ilgili o kadar güzel ve ayrıntılı bilgiler verdi ki sanki o tarihte yaşamışım gibi hissettim bir an.
- D) Emekli olduktan sonra sakin bir kasabaya yerleşti. Yıllarca yaşadığı büyük şehirdeki apartmanlar onu bunaltmıştı. Şimdi bahçesinde meyve ağaçları yetiştiriyordu.

4. Nereden geldiği belli olmayan bir gürültü sis içinde kaynıyor, yaklaşıyor, uzaklaşıyor, dalgalanıyordu. Kös, kalkan, boru sesleri at kişnemelerine karışıyor; alınan emirler, yüzlerce ağız tarafından ayrı ayrı tekrarlanıyordu. Bastıkları yerleri görmeyen askerler, savaş düzeninde bağırsarak, duyduklarını tekrarlayarak duman içinde ilerliyordu.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeye yer verilmiştir.
- B) Kurallı cümlelerden yararlanılmıştır.
- C) Üçüncü kişi ağzından anlatılmıştır.
- D) Anlatılanlar okuyucunun zihninde canlandırılmıştır.

5. "İyi bir yazar nasıl olmalı?" sorusuna verilecek net bir cevabımız yok hâlâ. Olmamalı da. Ben iyi bir yazarın kendi tarzını oluşturması taraftarıyım. Kurallara uyu-larak, başkalarının yaptıkları tekrarlanarak iyi yazar olunamaz bana göre. Mesela İhsan Oktay Anar kendine has tarzıyla, kendi kurallarını kendisi koyarak iyi bir yazar olmuştur.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci kişi ağzından anlatılmıştır.
- B) İki cümlelerden yararlanılmıştır.
- C) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
- D) Örnekleme yapılmıştır.

PARÇADA ANLAM-3 (Anlatıcı - Hikâye Unsurları - Metin Karşılaştırma - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

6. Güneş gibi parlayan güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin ve sivri idi. Biraz köreltmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri biraz köreldi. Atlara tekrar sürdürdüm kaşağıyı. Atların hiçbiri durmuyordu yine. Kızdım, öfkemi sanki kaşağıdan çıkarmak istedim. On adım ilerideki çeşmeye koştum. Kaşağıyı yalağın taşına koydum. Yerden kaldırmayabileceğim en ağır taşı bularak kaşağıya hızlı hızlı vurmaya başladım.

Bu metinde aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Zaman B) Yer C) Olay D) Şahıs

Kasırgalar, su sıcaklığının 27 dereceyi geçtiği bir okyanusun üzerinde iki hava kütlelerinin karşılaşmasıyla oluşur. Dünya'nın kendi etrafında dönmesi, bu doğa olayının en önemli nedenidir. Kasırgada oluşan rüzgârın hızı 350 km'ye ulaşabilir. Şiddetli rüzgâr, dev dalgalar oluşturur. Bu dalgalar sahillerde su baskınlarına neden olur. Kasırgalar sahil bölgelerini vurduğunda gemileri, kamyonları devirir, ağaçları söker, çatıları uçurur ve pek çok insanın ölümüne neden olur.

Hortumlar, fırtına bulutlarının çekirdek adı verilen iç bölümlerinde oluşur. Karadan bulutlara doğru yükselen sıcak hava akımları tarafından beslenir. Bu hava akımları kendi çevresinde dönmeye başlar ve çapı 1,5 km'yi bulan bir huni şeklini alır. Bu huni, önüne çıkan canlı ve cansız varlıkları içine alarak gökyüzüne doğru çeker. Bu doğa olayı çoğunlukla ABD'de, Rusya'da ve Doğu Asya'da görülür.

7. **Bu metinlere göre, kasırga ve hortumların ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Okyanus üzerinde oluşmaları
B) Aynı bölgelerde görülmeleri
C) Mal ve can kaybına yol açmaları
D) Dünya'nın hareketlerine bağlı olarak oluşmaları

8. **Düğünün bittiği sırada düğün evinin kapısından girebilirdiler. Yolda başlarına gelenlerden dolayı geç kalmışlardı. Yine de gelin ve damadı tebrik etmeye yetişebildikleri için sevindiler.**

Bu parçadaki altı çizili söz grubu aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisiyle ilgili bilgi vermektedir?

- A) Mekân B) Zaman
C) Olay D) Şahıs

9. Akşamın hafif rüzgârı, zaman zaman inleyen trampet seslerini derin bir uğultu hâlinde her tarafa yayıyordu. Kederli bağırmalarıyla ölümü hatırlatan karga sürüleri, bulutlu havanın donuk hüznünü daha çok artırıyordu. Mor dağlar gittikçe koyulaşüyor, kararıyordu. Yamaçlardaki dağınık gölgeler, kuşsuz ormanlar, hıçkırık dereler, uzaklara giden yollar, ıssız korular, sanki korkunç bir fırtınanın gürlemesini bekliyordu.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
B) Betimlemeden yararlanılmıştır.
C) Anlatım üçüncü kişi ağızından yapılmıştır.
D) Deyimlere yer verilmiştir.

10. Koskocaman adamdı. Çocukluğunda hayalini kurduğu mavi bisiklete ancak şimdi, bu soğuk eylül sabahında sahip olabilişti. Gözleri daldı. Bir süre çocukluğunu düşündü ve hüznünlendi.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Mekân B) Zaman
C) Olay D) Şahıs

11. **Aşağıdaki metinlerin hangisinde anlatım üçüncü kişi ağızından yapılmıştır?**

- A) Kayıklardan birine gönüllü olarak bindim. Oysa benim tayfalar arasında hiç işim yoktu. Sıcak bunalıcıydı. Tayfalar hem çalışıyor hem söyleniyorlardı. Bindığım kayık Anderson'un emrindeydi. Tayfaları düzene sokacağı yerde en çok o söyleniyordu.
B) Gemiden bakınca ev de küçük kale de görünmüyordu. Çünkü ağaçların içine gömülmüştü. Elimizdeki harita olmasa kendimizi oraya ilk gelen kişiler sayabilirdik. Havada ne küçük bir esinti ne de bir ses vardı. Yalnızca dalgaların çıkardığı hışırtı duyuluyordu.
C) Küçük kızın yüzü gülüyordu. Çünkü biraz büyüyünce kardeşiyle İstanbul'a, okumaya gidecekleri aklına gelmişti. İstanbul'da okumak çok güzeldi fakat annesini köyde yalnız bırakmak güç olacaktı. Dayısının annesine can yoldaşlığı yapacağını düşündü.
D) Güneş batmak üzereydi. Engin bir yeşilliğin arasında ufuklar alev alev yanıyordu. Bembeyaz alınlı, sevimli istasyon evinin önünde durduk. Önümüzden bir grup asker geçti. Hepsisi de bir kalıptan çıkmış gibi uzun boyluydu.

MEB 2016 - 2017